

ПУЛЬС

ГАЗЕТА ВЧЕНОЇ РАДИ ТА РЕКТОРАТУ ОДЕСЬКОГО
НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Видається з травня 1997 року

Березень 2020 року № 3 (269)

В ОНМедУ — КАРАНТИН

У зв'язку з поширенням небезпечного коронавірусу в країні з 12 березня 2020 р. був введений карантин тривалістю до 24 квітня 2020 р.

З метою недопущення розповсюдження коронавірусу в ОНМедУ т. в. о. ректора професором Ю. В. Сухіним було видано наказ призупинити освітній процес на вищевказаний термін або до розпорядження Кабінету міністрів України.

Студенти, аспіранти, курсанти, інтерни були звільнені від аудиторних занять.

Було введено дистанційне навчання.

Деканам факультетів, завідувачам кафедр, керівникам структурних підрозділів, голові Студентського самоврядування, голові профкому студентів було наказано щоденно звітувати керівникові протиепідемічного штабу доценту М. І. Голубятникову про наявність хворих та групи ризику.

В університеті був введений суворий протиепідемічний режим: комендантам навчальних та адміністративних корпусів — заборонено надавати вхід студентам та стороннім особам до будівель університету; комендантам гуртожитків — заборонити вхід сторонніх осіб та відвідувачів до приміщень гуртожитків.

ОНЛАЙН НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ПЕДІАТРІВ

Протягом карантину всі студенти ОНМедУ, так само як і студенти усіх вишів України, перейшли на онлайн навчання, а співробітники університету — на віддалений спосіб роботи.

Необхідні для онлайн навчання та самоперевірки матеріали можна було знайти на сайті за спеціальним посиланням — «Методичні матеріали кафедри» та пройти тестування у системі «moodle».

Так, протягом карантину кафедра педіатрії № 1 проводить дистанційне навчання студентів в режимі онлайн.

Завідувач кафедри проф. Микола Леонідович Аряєв розповів, що студенти навчатимуться за допомогою програми Zoom. Викладачі зможуть усно та письмово спілкуватися із студентами, демонструвати презентації або інший навчальний матеріал, надавати тестові завдання або тематичні задачі. Студенти мали можливість надсилати запитання за темою заняття та отримувати відповідь.

М. Л. Аряєв наголосив, що кафедра готувала відповідні методики ще до запровадження карантину — для Асоціації лікарів-педіатрів і неонатологів. В рамках післядипломної підготовки кафедра по суботах проводила

дистанційні уроки, вебінари, майстер-класи, тренінги з великою кількістю лікарів. За допомогою Zoom студенти готувалися до складання «КРОКу».

— Завдяки цим двом напрямкам роботи ми отримали навички комунікативного спілкування з великою кількістю людей, що стало дуже важливим у сьогоднішніх непростих умовах карантину, — відзначив проф. М. Л. Аряєв.

Викладачі адаптували програму Zoom для дистанційного навчання студентів. І вже 14 березня було проведено апробацію: до системи під'єднали всіх потенційних студентів кафедри, пояснили їм структуру і процес занять.

Під час тестування ми переконалися, що система працює. 16 березня одночасно провели з майже 200 студентами перший повноцінний навчальний день в онлайн режимі. Явка студентів була практично стовідсотковою, і така форма навчання викликала у них великий інтерес.

(З сайту ОНМедУ)

З ЮВІЛЕЄМ ВАС, ХІРУРГУ ВІД БОГА!

У ці весняні дні відзначив своє 70-річчя доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри хірургії № 1 з післядипломною підготовкою, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, заслужений діяч науки і техніки України Володимир Володимирович ГРУБНІК.

Народився майбутній вчений в невеличкому місті Роздільна Одеської області в родині медиків. Його батько — відомий хірург, головний хірург Роздільнянського району, мама працювала акушером-гінекологом у райлікарні.

Зрозуміло, що й син виявив бажання наслідувати приклад батьків, з відзнакою у 1972 році закінчив ОМІ ім. М. І. Пирогова. Спочатку працював хірургом Комінтернівської ЦРЛ, а потім — хірургом в Одеській обласній клінічній лікарні.

З 1977 року починається його шлях як вченого — асистента, потім доцента кафедри госпітальної хірургії нашого університету.

У 1985–1990 рр. був головним хірургом Обласного управління охорони здоров'я.

В 1976 році Володимир Грубнік захистив кандидатську дисертацію, присвячену вивченню ефективності хірургічного лікування бронхіальної астми, а у 1988-му — докторську,

присвячену лікуванню кишково-шлункових кровотеч з використанням ендоскопічного гемостазу та органозберігаючих операцій на шлунку.

Наукова діяльність професора спрямована на розв'язання фундаментальної проблеми з розробки малоінвазивних методів хірургічних втручань у загальній, абдомінальній, торакальній, судинній, пластичній хірургії та ендокринології.

Вперше в Україні ним були впроваджені хірургічні лапароскопічні втручання на жовчному міхурі, печінці, жовчних протоках... Одним з перших у світі розробив принципи лапароскопічних та торакокопічних втручань при ехінококозі печінки і легень. Розробив принципи поєднання

лапароскопічної хірургії з мануальною асистенцією при складних лапароскопічних операціях.

В. В. Грубнік є автором монографій «Непухлині захворювання стравоходу» (2008) та «Критичні аспекти лапароскопічної хірургії гриж стравохідного отвору діафрагми та гастроєзофагеальної рефлюксної хвороби» (2015), автор понад 800 наукових праць, у тому числі 27 монографій, підручників, практичних посібників, атласів, а також більше 60 патентів.

Володимир Грубнік створив визнану як в Україні, так і за кордоном школу хірургів-ендоскопістів.

За видатний вклад у розвиток медичної науки в Україні та заслуги перед вищою школою В. В. Грубнік нагороджений Державною премією України (1990), йому було присвоєно почесне звання «Заслужений діяч науки і техніки України» (2000), він нагороджений дипломом міжнародного рейтингу «Золота фортуна» (2000), престижними преміями багатьох зарубіжних академій та університетів, Почесною грамотою Одеської обласної ради, почесною відзнакою Одеської обласної держадміністрації. У 2018 році нагороджений орденом «За порятунок життя» Тернопільського національного медичного університету.

Пишаємось!

У ЦІ НЕПРОСТІ ДНІ...

Одеський національний медичний університет підтримує запровадження національного карантину та відновлення роботи Державної санітарно-епідеміологічної служби.

Університет неухильно доримується введених урядом обмежувальних заходів з метою запобігання поширенню небезпечного вірусу. До 3 квітня всі студенти переведені на дистанційне навчання, усі наукові заходи були відтерміновані. В умовах світової пандемії найкращий спосіб захистити себе — це бути відповідальними та поінформованими!

ОНМедУ закликає студентів, пацієнтів, одеситів та взагалі всіх громадян України зберігати спокій, користуватися виключно перевіреними джерелами інформації, дотримуватися елементарних правил особистої гігієни та поведінки в умовах карантину.

На сайті ОНМедУ в розділі «Covid-19» щодня публікується офіційна інформація від Всесвітньої організації охорони здоров'я, Міністерства охорони здоров'я України, науковців і лікарів-вірусологів ОНМедУ щодо протидії поширенню епідемії. Це новини про карантинні заходи, актуальні цифри, питання профілактики та лікування інфекції з точки зору доказової медицини.

ОНМедУ ПРИЄДНАВСЯ ДО ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ МЕРЕЖІ

2 березня 2020 року в Києві пройшла установча конференція, присвячена заснуванню Міністерством освіти та науки України та Національним інформаційним центром академічної мобільності ENICUkraine (ДП «Інформаційно-іміджевий центр») всеукраїнської мережі з визнання іноземних кваліфікацій UaReNet.

До цієї мережі доєдналися чимало закладів вищої освіти України після підписання протоколу про приєднання до меморандуму про її створення та розвитку. Членом всеукраїнської мережі з визнання іноземних кваліфікацій UaReNet став і ОНМедУ.

Основними завданнями мережі є формування і поширення культури прозорого та добросовісного визнання в Україні; налагодження обміну інформацією й досвідом, популяризація найкращих новітніх практик визнання іноземних кваліфікацій.

У конференції взяли участь представники керівного складу Міністерства освіти та науки ENICUkraine, почесні гості від різних міжнародних організацій, профільних міністерств країн ЄПВО, хедлайнери міжнародної мережі національних інформаційних центрів академічної мобільності ENIC-NARIC.

На установчій конференції наш університет представив декан міжнародного факультету Є. С. Бурячківський, який отримав Сертифікат учасника Всеукраїнської мережі з визнання іноземної кваліфікації UaReNet для ОНМедУ.

Н. СЕРГІЄНКО

У ПЕРІОД КАРАНТИНУ ЗАКЛАДИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ОНМедУ ПЕРЕВЕДЕНІ В РЕЖИМ ПІДВИЩЕНОЇ ГОТОВНОСТІ

Клінічні бази Одеського національного медуніверситету суворо дотримуються наказів Міністерства охорони здоров'я України. Про це заявила проректор з науково-педагогічної роботи ОНМедУ, д. мед. н., професор Валерія Марічереда.

Вона повідомила, що адміністрацію ОНМедУ вжито всіх необхідних заходів відповідно до Указу Президента України від 13 березня 2020 року № 87/2020 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 13 березня 2020 року «Про невідкладні заходи щодо забезпечення національної безпеки в умовах спалаху гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2», Постанови КМ України від 11.03.2020 № 211 «Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2».

«Ми вжили всіх необхідних організаційних заходів відповідно до розпорядчих документів, що регламентують дії науково-викладацького та медичного персоналу, згідно з нормативною базою. Ми як професіонали в будь-якій ситуації, а тим паче в надзвичайній, неухильно виконуємо накази Міністерства. Інакше порядку не буде — це доводить досвід Німеччини, де показники виліковності критично вищі, ніж в усьому іншому світі. Все завдяки суворому дотриманню правил. У будь-який момент, якщо виникне потреба, всі працівники будуть мобілізовані, виконуватимуть

свій обов'язок і вдень, і вночі», — додала проректор.

Зі свого боку, головний лікар клініки на Тинистій Тетяна Муратова повідомила, що, відповідно до постанови Кабміну, клініка тимчасово припиняє проведення планових заходів щодо госпіталізації пацієнтів. До теперішнього моменту майже всі планові пацієнти виписані, а ті, кому необхідна подальша медична допомога, будуть переведені в багатопрофільний медичний центр на вулиці Пастера. Призупинено амбулаторний прийом. Водночас багатопрофільний медичний центр на Пастера і Офтальмологічний медцентр продовжать ургентний прийом пацієнтів.

«Клініка на Тинистій не відмовилася від ургенту, бо його і не було, ми завжди були клінікою планового лікування. Попри це, клініка функціонує. Щодня на місці працюють усі технічні служби, я і мої заступники, всі завідувачі, сестри-господині та старші медсестри, — заявила Тетяна Муратова. — У виниклій ситуації продовжувати приймати пацієнтів нерозумно, планове лікування можна відкласти. Тому що у випадку поширення коронавірусної інфекції, куди ми подінемо пацієнтів, які лежать у стаціонарі? Ми не можемо наражати їх на ризик».

Вона додала, що клініка не внесена до переліку госпітальних баз Одеси для лікування хворих на коронавірус, проте в разі відповідного розпорядження МОЗ буде готова надати таким пацієнтам висококваліфіковану допомогу. У медустанові ви-

значені бригади екстреної допомоги, складено й узгоджено зі штабом план дій медперсоналу.

«Усі дії прораховані та продумані, наскільки це загалом можливо. Хто за що відповідає, які приміщення ми виділяємо, де розміститься персонал, який нікуди не роз'їжджатиметься, якщо почнеться поширення. Далі все залежатиме від кількості пацієнтів. Треба буде займати всі поверхи та всі ліжка — отже, будемо займати все», — розповіла головний лікар.

Співробітники клініки, які живуть за містом і не можуть добиратися на роботу через транспортні обмеження, наразі перебувають удома. Кожен із них щодня інформує керівництво про стан здоров'я за допомогою смс і готовий екстрено прибути до клініки в разі потреби. «Ми перебуваємо в ситуації готовності, у нас усе під контролем. Щойно ОНМедУ отримуватиме наказ від Міністерства охорони здоров'я про прийом пацієнтів, ми збираємо всіх. Кожен працівник уже доповів мені, як добиратиметься. Тому чутки про закриття клініки не відповідають дійсності», — додала головний лікар.

Вона також акцентувала, що зазначені вище заходи вжито строго в межах нормативних актів МОЗ: «Ми не самостійний корабель, який пливе куди хоче. Ми міцно взаємопов'язані з Міністерством охорони здоров'я, що є нашим безпосереднім начальником, і взаємодіємо з міським відділом охорони здоров'я в інтересах міста».

П'ЯТДЕСЯТ РОКІВ ОДНІЄЇ ЕПІДЕМІЇ В ОДЕСІ

У ці тривожні дні, коли увесь світ потерпас від невідомого вірусу, люди старшого покоління пригадують іншу епідемію, яку довелося пережити одеситам — холеру, 1970 року, яку викликав вібрион з гарним ім'ям Ель-Тор.

Того року я перейшла у другий клас, і приблизно 4–5 серпня мене привезла з Києва моя родичка — студентка одного зі столичних інститутів. Не встигла вона, як то кажуть, здати дитину «з рук на руки», як опинилася в обсервації на кілька тижнів.

В Одесі був впроваджений суворий карантин. Купатися в морі було заборонено, адже вважалося, що Ель Тор вийшов саме з моря; по дворах ходили медпрацівники і закликали мешканців в обов'язковому порядку приймати препарат «тетра-

циклін» тричі на день. В народі поширилася думка про те, що проти холери корисно приймати сухе червоне вино, яке підвищує кислотність організму, яку дуже не любить холера. Заняття в школах через карантин почалися на три тижні пізніше — аж 21 вересня. У серпні-вересні в Одесі було виявлено близько 600 вібрионів, 125 — захворіли.

Наукові джерела пояснюють, що то була Сьома холерна пандемія, яка почалася ще 1961 року, а її пік припав на 1970 рік. Назва *V. cholerae* біовар Ель-Тор була пов'язана з назвою карантинного пункту Ет-Тур на Синаї. У 1965 році великий спалах холери був зареєстрований у Каракалпакії, але тоді його вдалося приховати від світової спільноти, як і багато іншого у ті часи. Проте холерний спалах 1970 року влада приховати не змогла. Епідемія прийшла на Одесу, Крим (Керч), Астрахань та Аджарію (у складі Грузинської РСР).

Головною причиною смерті було стрімке зневоднення організму, а також раптове загострення хронічних захворювань на тлі загального виснаження фізичних сил. Усі міста, де ситуація виявилася найбільш загрозливою, були закриті на карантин.

У 1971 році підступний Ель-Тор виявив у вододозовищі біля Новосибірська. З часів проголошення незалежності України в басейні Чорного та Азовського морів, Дніпра, Дністра й Південного Бугу холерні вібриони виявляються стабільно, а це означає присутність стійкого природного вогнища.

У 1991–1996 роках холеру реєстрували у 14 областях України та в Севастополі. Найбільш ураженими виявилися південні та центральні регіони. У 2011 році в Маріуполі Донецької області через випадки холери було введено заборону на купання на пляжах, виловлення риби та її продаж на ринках.

У боротьбі з грізними захворюваннями найважливіша роль належить епідеміологам та санітарним

лікарям. У газеті «Пульс» за вересень 2012 року було вміщено статтю, присвячену 50-річчю з дня випуску студентів санітарно-гігієнічного факультету Одеського медичного інституту ім. М. І. Пирогова. А ще у тому році відзначалося 110-річчя створення кафедри загальної гігієни та 90 років від часу заснування санітарно-гігієнічного факультету. Випускники з піввіковим стажем роботи тепло згадували своїх наставників, роки навчання та роботи на службі здоров'я одеситів щодо запобігання розповсюдженню страшних, соціально небезпечних хвороб.

Та три роки тому, якраз у березні, влада вирішила ліквідувати санепідстанції, оприлюднивши «доцільне рішення» — «Про ліквідацію Державної санітарно-епідеміологічної служби». Цією постановою Кабмін реорганізував цю службу шляхом її приєднання до Держслужби з питань безпеки харчових продуктів і захисту споживачів, тим самим знецінивши ту важливу роботу, яку виконували спеціалісти санітарно-епідеміологічної служби.

Показово, що схаменулась влада тільки тепер, з появою невпинного поширення коронавірусної інфекції, і відновила Державну санітарну службу. Це нагадує хоча б такий факт з історії, коли під час війни ті, хто розстрілювали і гнобили священослужителів, розпочали просити їх проводити молебні в церквах, аби ситуація на фронті покращилася...

У зв'язку із загрозою коронавірусної епідемії Рада національної безпеки і оборони рекомендувала Мінохорони здоров'я відновити санепідслужби.

26 лютого 2020 року Головним санітарно-епідеміологічним лікарем було призначено нинішнього заступника Міністра охорони здоров'я України Віктора Ляшка, у коло відповідальності якого увійшли обов'язки щодо локалізації вірусу на час виникнення загрози епідемії.

Він заявив, що СЕС поки відновлюватися не будуть, проте «система, яка забезпечуватиме санітарно-епідеміологічний надгляд та готовність до реагування на епідеміологічні загрози та безпеки, пов'язані з токсикологічним характером, буде відновлена у найближчий час».

О. ПОДОЛЬСЬКА